

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2021.01

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archívuma (EPA) archiválja

A Magyar Kémikusok Egyesülete elnökeként már tíz éve írom nagy örömmel beköszöntő gondolataimat a Magyar Kémikusok Lapja januári évnvítő számához. Ez az első alkalom, hogy a magunk mögött tudott esztendő sikereinek rövid összefoglalója helyett sajnálattal kell megjegyeznem, hogy a Covid19 járvány Egyesületünk szakmai programjait is rendkívül tragikusan érintette, így nemzetközi rendezvényeinket el kellett halasztanunk, és csak néhány hazai programot tudtunk az online térbe áthelyezve megtartani. Szeretném, gondolom sokak egyetértésével, minél hamarabb a feledés homályába helyezni az elmúlt évet. Remélem, hogy 2021 (már csak a 21-es szerencseszám miatt is) meg hozza számunkra a gyökeres változást, visszakapjuk régi életmódunkat és a személyes találkozások korlátozások nélküli lehetőségét.

A negatív események mellett azért volt örömteli alkalom is a kémikustársadalom életében, hiszen 2020-ban is odaítélték a kémiai Nobel-díjat, és ez alkalommal, kivételesen, két hölgy kapta a kitüntetést, a francia Emmanuelle Charpentier mikrobiológus és az amerikai Jennifer Doudna biokémikus, akik a génszűrés és a génmódosítás technikájának továbbfejlesztésében értek el fontos eredményeket. Női szemmel nézve különösen nagy öröm számomra, hogy a kémiai Nobel-díjjal kitüntetett 186 tudós között velük együtt már hét nő is van. Az MKE életében is volt ünnepelnivaló, ami nem más, mint ennek a folyóiratnak a 75. éves születésnapja. Egész évben számos visszatekintést olvashattak a Magyar Kémikusok Lapja számaiban.

Bízom benne, hogy az MKL 2021. januári száma is kellemes időtöltést nyújt majd az olvasók számára az év eleji nyugalmasabb időszakban. A szerzők között találjuk hűséges írónk, Braun Tibor tollából a kísérleti nukleáris robbantások által létrehozott ¹⁴C-radiokarbonnal kapcsolatos tudnivalókat. Csupor Dezső a koronavírusushoz fűződően egy orrspray hasznosságáról osztja meg véleményét. A „Hazai kutatóhelyek” sorozatban Hajós Péter a Pannon Egyetemen folyó ionkromatográfiai kutatásokat mutatja be. Kiss Tamás főszerkesztőnk Janáky Csaba sikeres fiatal kutatóval készített interjút. A további érdekes olvasnivalók között örökös elnökünkre, Dr. Kálmán Alajosra emlékezik tanítványa, Bombicz Petra.

A Magyar Kémikusok Egyesülete vezetősége nevében ezúton kívánok egészségben és sikerben gazdag, boldog új esztendőt!

2021. január

Simonné Prof. Dr. Sarkadi Livia
az MKE elnöke

TARTALOM

HAZAI KUTATÓMŰHELYEK BEMUTAKOZÁSA

Hajós Péter: Ionkromatográfiai és ioncsere-kémiai kutatások a Pannon Egyetemen 2

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

A magas színvonalú teljesítményhez ötvözni kell a speciális szaktudásokat.

Beszélgetés Janáky Csaba sikeres fiatal kutatóval

7

JUBILEUM: AZ MKL 75. ÉVFOLYAMA

Kálmán Alajos: Mester és tanítvány (2015)

9

Bombicz Petra: Kálmán Alajosra emlékezz

12

KITEKINTÉS

Braun Tibor: Kísérleti nukleáris robbantások által létrehozott ¹⁴C.

A testünkben viselt radioizotóp

13

Csupor Dezső: Ködpiszkáló. Egy orrspray, amely (még) nem véd meg a koronavírusról

15

KÖNYVISMERTETÉS

Kiss Tamás: Egy hatvanéves kutatócsoport (MTA-ELTE Peptidkémiai Kutatócsoport, 1961–2018)

16

Gubicza László: A víztechnológia új lehetőségei (A membránok szerepe a korszerű víztechnológiákban)

16

MEGEMLÉKEZÉS

Csutorás Csaba: Elhunyt Rácz László, az Eszterházy Károly Egyetem professzor emeritusa

17

ÉVFORDULÓNAPTÁR, 2021

Próder István: Magyar vonatkozású kémia- és vegyipartörténeti évfordulók

18

VEGYÉSZLELETEK

Lente Gábor rovata

26

A HÓNAP HÍREI

28

Címlapunkon:
Janáky Csaba
(középen)
két kollégájával
(fotó: Újszászi Ilona,
SZTEInfo)